

CZESŁAW GRUSZKA

ur. 1923; Leszkowice

Miejsce i czas wydarzeń	Leszkowice, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Generał Kleeberg, działania wojenne, marsz do Warszawy

Podziwiam bohaterstwo Kleeberga

Niemcy Leszkowice spalili, dlatego, że tam wojsko było polskie, które szło na Kock. Jaka tam ta Wola była – Uchocka? Czy jak ona się tam nazywa? Co ten generał Kleeberg walczył dwa tygodnie i zginął. Oficer mu kazał broń oddać, a on nie chciał broni oddać, przy pasie miał, jak już się poddał. Podziwiam jego bohaterstwo, gdy oddawał się na śmierć. Bo gdyby oddał broń, to z wojskiem po prostu byłby w niewoli, a on miał powiedzieć: „Weź sobie sam. Odepnij. Ja nie oddam.” Czyli takie postanowienie, że nie zdradzi Polski. Przecież on cofając się ze wschodu, nie poddał się Rosjanom, tylko wrócił tutaj, bo liczył na to, że dotrze do Warszawy. Chodziło mu o wyzwolenie Warszawy, a tam na wschodzie stracili już nadzieję. I on, jako generał, zwracał się do żołnierzy – kto chce jeszcze walczyć, to niech idzie ze mną. A kto nie chce walczyć, chce iść do domu, to jest taka możliwość. W ten sposób wybrał te resztki ze sobą. A przemarsz tego wojska, to był z tamtej strony Wieprza. Pomędzy Czemiernikami a Wieprzem, temi lasami. Leszkowice leżą właśnie po tamtej stronie Wieprza, to i akurat przez Leszkowice też częściowo to wojsko taką tyralierą [szło]. Jak by to można wyrazić - około dwudziestu kilometrów szerokości, lasami, polami to wojsko przechodziło. Ileż tej amunicji mogło przetransportować, że starczyło tylko na dwa tygodnie. I wtedy koniec. Beznadziejnie. To bohaterstwo tych żołnierzy, to naprawdę było takie nieprzymuszone. [Tym, którzy może kiedyś będą to czytali] chciałbym przekazać, żeby zaufali tym słowom, że to są szczerze słowa ode mnie. Szczerze moje przeżycia, mojego docenienia tego, co rozumiem w stosunku do wojska.

Data i miejsce nagrania	2017-01-19, Krępiec
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Agnieszka Piasecka
Redakcja	Agnieszka Piasecka
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"